

FRIDEGÅRDSGYMNASIET

Handlingsplan mot droger

Fridegårdsgymnasiets handlingsplan mot droger

”I Håbo kommun råder en rökfri arbetsmiljö och arbetstid. Arbetsmiljön i Håbo kommun ska vara fri från alkohol, droger, diskriminering, kränkande särbehandling och bidra till väl fungerande verksamheter och ett långsiktigt hållbart arbetsliv.” (Håbo kommuns Arbetsmiljöpolicy, KS 2021/00072 nr 99790)

Fridegårdsgymnasiet vill erbjuda alla elever och medarbetare en trygg, säker och drogfri arbetsmiljö. Skolan är en arbetsplats med samma krav och skyldigheter som andra arbetsplatser. Användning av droger innebär en risk, inte bara för den enskilde eleven, utan också för andra elever och för personal. Användning av droger kan påverka och vara avgörande för elevens motivation, studieresultat, möjligheter till fortsatta studier och framtida yrkesliv. Därför verkar Fridegårdsgymnasiet aktivt för en drogfri skoltid och skolmiljö och mot användning av droger.

Till grund för Fridegårdsgymnasiets handlingsplan ligger forskning, beprövad erfarenhet och gällande lagstiftning. Enligt lag har skolan skyldighet att vidta olika förebyggande åtgärder. Skolan ska också ingripa och agera om droger förekommer i skolmiljön och bland elever och personal.

Syfte

- Förebygga användning av tobak, alkohol och narkotikaliknande preparat.
- Skapa en trygg och säker arbetsmiljö i skolan.
- Förebygga ohälsa, tillbud och olyckor kopplade till droger.
- Tidigt upptäcka, uppmärksamma och agera vid oro och misstanke om användning av droger.
- Ge eleverna bästa möjliga förutsättningar att kunna genomföra sina studier och lyckas i skolan.

Mål

- Skolan ska vara en drogfri miljö.
- Skolan ska tidigt upptäcka droganvändning.
- Skolan ska motivera till en minskning av användningen av alkohol, tobak och droger bland de elever som redan brukar.
- De insatser som görs enligt handlingsplanen leder till att eleven är drogfri, genomför sina studier med det stöd som är möjligt.

Regler

Skolan är en arbetsplats med samma krav och skyldigheter som andra arbetsplatser och ska därför vara rök-, alkohol- och drogfri. För elever och personal gäller:

- Tobaksrökning är förbjuden inom skolans område.
- Det är förbjudet att vara påverkad av alkohol eller andra berusningsmedel eller ha kvarstående påverkan eller följd effekter av någon drog eller alkohol under skoltid eller i verksamhet som sker i skolans regi.
- Det är förbjudet att förvara och inneha alkohol eller andra droger i skolan.
- Det är, enligt lag, förbjudet att använda, överlåta, sälja eller förmedla droger.

Definition av droger

Med droger avses i denna handlingsplan:

- Alkohol.
- Narkotika (enligt lag otillåtna preparat).
- Dopningspreparat.
- Receptbelagda läkemedel (annat än vad läkare föreskrivit).
- Sinnesförändrande och beroendeframkallande substanser som intas i berusningssyfte.

Lagstiftning

Skolan har att följa och tillämpa den lagstiftning som på olika sätt berör droger i skolmiljön. De lagar som ligger till grund för handlingsplanen är:

- Grundlagen.
- FN:s Barnkonvention.
- Narkotikastrafflagen.
- Tobakslagen.
- Arbetsmiljölagen.
- Skollagen.
- Socialtjänstlagen.
- Sekretesslagen.

Förebyggande insatser

Fridegårdsgymnasiets förebyggande insatser syftar till att stärka skyddande faktorer och minska riskfaktorer. Även insatser för att öka upptäcktsrisken har en förebyggande effekt. Genom att tidigt upptäcka, uppmärksamma och agera vid oro och misstanke om användning och/eller spridning av droger, kan skolan vidta åtgärder som grundas i en kombination av omtanke och stöd, regler och konsekvenser. Åtgärderna syftar till att ge eleverna bästa möjliga förutsättningar att kunna genomföra studierna, må bra och känna trygghet.

Elevnära arbetssätt

Fridegårdsgymnasiets elevnära arbetssätt bygger på programlagens egna ytor, där elever från de egna programmen finns och där personalen har sina arbetsplatser. På så sätt har eleverna tillgång till personalen. Mentorskapet, för den enskilde eleven, leder till att mentor lär känna eleven och tydligt märker om situationen för eleven förändras. Skolans ambition är att all personal ska vara goda förebilder.

Kvalitetsarbete

En skola som präglas av tillit och goda relationer, där elever känner sig trygga, utvecklas och lyckas i sina studier, är en viktig skyddsfaktor. Fridegårdsgymnasiets drogförebyggande arbete är en del i skolans systematiska kvalitetsarbete. Skolans handlingsplan är det viktigaste verktyget i detta förebyggande arbete. Arbetet med handlingsplanen har i sig en förebyggande effekt.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Fridegårdsgymnasiet bedriver i enlighet med arbetsmiljölagen ett systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) som syftar till en trygg och säker arbetsmiljö. Skolans handlingsplan är ett stöd i detta arbete.

Hälsosamtal

Hälsosamtal med skolsköterska erbjuds alla elever under årskurs 1. Under hälsosamtalet samtalar skolsköterskan med eleven om alkohol, tobak och narkotika.

Elevhälsoteam

Fridegårdsgymnasiet har ett väl fungerande elevhälsoarbete med kompetensrika elevhälsoteam. Elevhälsoteamen håller sig uppdaterade vad gäller droger med hjälp av polis, samverkan med berörda socialförvaltningar och olika former av utbildning.

Vårdnadshavare

Vårdnadshavares engagemang, stöd och kunskap är viktigt för elevens utveckling och har en förebyggande effekt. Skolans handlingsplan mot droger distribueras till vårdnadshavare i samband med skolstart och är tillgänglig på skolans hemsida.

Samverkan

Fridegårdsgymnasiet har elever från många olika kommuner och strävar efter god samverkan med respektive socialförvaltning och med närpolisen i syfte att stärka det drogförebyggande arbetet. Som en del i detta förebyggande arbete genomförs skolans regelbundet av narkotikahundar.

Kunskap och samtal

- Eleverna informeras om skolans handlingsplan i samband med skolstart av respektive mentor.
- Personalen uppdateras regelbundet om handlingsplanen och ges möjlighet till information och kompetensutveckling kring ungdomars droganvändning.
- Inom ramen för olika kursers centrala innehåll och läroplanernas övergripande kunskapsområden ges eleverna förutsättningar att kritiskt värdera och reflektera kring droganvändning och dess konsekvenser.
- Kuratorer och skolsköterska finns alltid tillgängliga för elever, vårdnadshavare och personal som stöd och rådgivare i frågor som rör droger och missbruk.

Tecken som kan tyda på missbruk

Att upptäcka användning av narkotika och alkohol i ett tidigt skede ger goda förutsättningar att hindra en ogynnsam utveckling som kan leda till beroende. Det kan vara svårt att upptäcka att någon använder droger och det kan krävas mod att våga se. Ibland behövs möjlighet att utesluta användning av droger.

Varningstecken

Exempel på sociala förändringar:

- Sena ankomster, hög korttidsfrånvaro, oförklarad frånvaro under skoldagen.
- Koncentrationssvårigheter, ojämn och/eller försämrad arbetsprestation.
- Långvarigt misslyckande av måluppfyllelse i skolarbetet.
- Minskat intresse för skola eller tidigare fritidsaktiviteter.
- Eleven finns i sammanhang där stölder, hot och våld förekommer.
- Större benägenhet för konflikt.

Exempel på beteendeförändring:

- Irriterad, ojämn i humöret, håller sig undan, humörsvängningar.
- Förändrat umgänge, upphör med gamla kontakter och får helt nya kontakter.
- Försämrad relation till föräldrar och syskon.
- Umgänge med kända missbrukare.
- Liberal attityd till droger.
- Ökad eller minskad aptit eller ökad konsumtion av sötsaker.
- Tobaksrökning.
- Innehav av rullpapper, tabletkrossare eller små pappersbitar för filter.
- Nedsatt aptit, ökat intag av socker och läsk.

Exempel på kroppsliga tecken:

- Oförklarlig trötthet, håglöshet, rastlöshet, passivitet.
- Fysiska tecken, som röda ögonvitor, förstorade eller förminskade pupiller.
- Förändrad ansiktsmimik.
- Förändringar i kroppshållning och rörelsemönster.
- Återkommande magont, huvudvärk.
- Kraftig viktnedgång.
- Hudutslag.

Rutiner för att utesluta misstanke om narkotikabruk

När skolan känner oro för elev som t ex har ökad skolfrånvaro eller andra varningstecken som *skulle kunna* tyda på droganvändning, behöver skolan kunna *utesluta* missbruk för att kunna ge rätt stöd i skolan. I samtal med elev och vårdnadshavare kommer frågan om droganvändning som rutin att ställas.

- När skolan bedömer att behov föreligger bjuds respektive socialförvaltning in till möte på skolan med elev och vårdnadshavare för att etablera kontakt för samtal och erbjudande om frivillig drogtestning.
- Samtycke av resultat av drogtest kommer efterfrågas av skolan.

Om en elev inte går med på drogtest för att *utesluta* droganvändning avgör skolan om en anmälan till socialförvaltningen ska göras.

Rutiner vid misstanke om narkotikabruk

- Tillkalla ambulans om någon är kraftigt påverkad eller om det är svårt att avgöra vad eleven är påverkad av.
- Om du som personal misstänker att en elev använder narkotika, vänd dig till din närmaste chef, som hanterar ärendet i samråd med rektor
- Om du som elev känner oro eller har misstanke om att annan elev använder narkotika, vänd dig till en vuxen på skolan som du har förtroende för.
- Om du som personal har misstanke om att en kollega använder narkotika, vänd dig till din närmaste chef, som hanterar ärendet i samråd med rektor.

Samtal

Skolledningen och elevhälsan samtalar skyndsamt med eleven om vad som föranlett misstanke om narkotikabruk.

Vårdnadshavare kontaktas

Elevens vårdnadshavare kontaktas av skolledningen/elevhälsan om eleven är under 18 år, efter att eleven själv fått möjlighet att berätta för sin vårdnadshavare. Är eleven över 18 år kontaktas eventuellt förälder i samråd med eleven. I samtal med elev och eventuell vårdnadshavare klargörs vilka misstankar som avses och innebörden i skolans handlingsplan. Till detta möte kan berörd socialförvaltning bjudas in.

Drogtest

- Skolan gör en anmälan om oro till socialförvaltningen som har rutiner för drogtestning.
- Vårdnadshavare kan själva beställa drogtestning på vårdcentralen mot en kostnad.
- Skolan kan hänvisa vårdnadshavare till Maria Ungdom, Sabbatsbergs sjukhus, som är öppet dygnet runt för besök eller rådgivning.

Avvisning från skolan

Om eleven upplevs som uppenbart påverkad i skolan kontaktas polisen. Eleven hämtas från skolan av vårdnadshavare om eleven är omyndig. Skolan ansvarar för att myndiga elever kommer hem på ett säkert sätt. Vid behov avlägsnar polisen eleven från skolan.

Anmälan till socialförvaltningen och/eller polis

Anmälan till socialförvaltningen görs enligt SoL 14 kap. 1 § även om eleven är myndig. Se bilaga om blankett för anmälan till socialförvaltningen. Vid misstanke om innehav eller försäljning av droger informeras polis.

Medgivande till samverkan

I samband med samtal och kontakt med socialförvaltningen tillfrågas elevens vårdnadshavare om att lämna medgivande till samverkan så att skolan kan få information om att eleven lämnar drogtest och deltar i socialförvaltningens åtgärder. Allt för att eleven ska kunna erbjudas det stöd eleven behöver för fullfölja sin skoltid på bästa sätt.

Åtgärdsplan

I samband med anmälan till socialförvaltningen kallar skolledningen och valda delar av elevhälsan till möte med elev och vårdnadshavare och upprättar en individuell åtgärdsplan. Den ska innehålla:

- Hur skola och vårdnadshavare håller kontakt (om eleven är under 18 år).
- Förutsättningar för fortsatt skolgång (närvaro, tider, lokal, stöd och redovisning av drogtest).
- Samtalskontakt med kurator på skolan erbjuds.
- Uppgift om medgivande till samverkan har godkänts.
- Tidpunkt för uppföljningssamtal.
- Skolan uppmuntrar elev och vårdnadshavare till kontakt med socialförvaltningen.

Vid misstanke om försäljning av droger

Vid misstanke om försäljning av narkotiska preparat är all skolpersonal skyldig att delge skolledningen misstankarna. Skolledningen vidtar därefter lämpliga åtgärder.

Rutiner för åtgärder då en elev är alkoholpåverkad i skolan**Vid misstanke om alkoholpåverkan**

- Om du som elev känner oro eller misstanke att en annan elev är alkoholpåverkad i skolan, kontaktar du din mentor, som i sin tur kontaktar skolledningen.
- Om du som personal har misstanke om att en elev är alkoholpåverkad i skolan kontaktas skolledningen.

Alkohol i skolans lokaler

Om du som skolpersonal upptäcker att en elev har alkohol i skolans lokaler omhändertar du alkoholen, lämnar den omgående till skolledningen med uppgifter om vilken elev det gäller samt tidpunkt och plats för omhändertagandet.

Samtal

Skolledningen och elevhälsan samtalar med eleven och gör en bedömning av situationen.

Vårdnadshavare kontaktas

Skolledningen/elevhälsan kontaktar vårdnadshavare för elever under 18 år. Är eleven över 18 år kontaktas eventuellt förälder i samråd med eleven. I samtal med elev och eventuell vårdnadshavare klargörs vilka misstankar som avses och vilka rutiner skolan har kring drogbruk.

Avvisning från skolan

Om eleven uppträder berusat avvisas eleven från skolan. Eleven hämtas från skolan av vårdnadshavare om eleven är under 18 år. Skolan ansvarar för att eleven kommer hem på ett säkert sätt. Vid behov avlägsnar polisen eleven från skolan.

Åtgärdsplan

Skolledningen kallar till möte med elev och eventuell vårdnadshavare för att diskutera framtida åtgärder, exempelvis orosanmälan och uppföljning.

Handlingsplan när elev röker

Vid användning av tobak (inklusive snus, vattenpipa och e-cigarett) på skoltid ska personal:

- Tala om för eleven att det inte är tillåtet att röka eller snusa inom skolans område eller nära skolans ingång.
- Kontakta vårdnadshavare om eleven är under 18 år.
- Informera om att elevhälsan finns som stöd för att sluta snusa/röka.

Ytterligare åtgärder

Avstängning

I vissa fall får rektor besluta att stänga av en elev. För att en elev ska kunna stängas av måste skolan ha prövat alla andra möjligheter, som tillsägelser och varningar, utan att det har lett till ett förbättrat beteende. Störningen ska vara allvarlig och inte gå att stoppa på något annat sätt än med avstängning. Det är huvudmannen som beslutar om avstängning men rektor får stänga av eleven omedelbart om de är nödvändigt med hänseende till elevernas trygghet och studiero. Det finns fyra situationer när skolan kan stänga av en elev och denna handlingsplan berör de tre sista punkterna.

- Om eleven fuskar.
- Om eleven stör eller hindrar utbildningens bedrivande.
- Om eleven utsätter någon för kränkande behandling.
- Om elevens beteende på annat sätt inverkar negativt på övriga elevers trygghet och studiero.

Elevsåp

Elevsåpen är skolans egendom och eleverna har tillgång till såpen under förutsättning att de följer skolans regler för hur de ska användas. Skolan har en befogenhet att kontrollera att såpen används på det sätt som är avsikten. Skolledningen kan öppna och visitera såpen utan att det anses vara en husrannsakan. Eleverna måste få information om skolledningen öppnat ett såp.

Väskor

Väskor är elevens personliga egendom och får inte genomsökas. Vid behov ska polis tillkallas.

Studieresor och studiebesök

Studieresor och studiebesök är utflyttad verksamhet och omfattas av reglerna ovan. Tydliga regler om vad som gäller ska finnas och vara tydligt kommunicerade i förväg. Eleven kan skickas hem eller hämtas av eventuell vårdnadshavare eller polis om eleven är påverkad av droger.

Kontakt

Vid frågor vänligen kontakta rektor Helena Anderstedt.